

ATENEA, el campus virtual que ofereix espais, eines i recursos a les assignatures de la UPC, pren el seu nom de la deessa grega de la saviesa i de la lluita, Atenea. Un entorn tecnològic i pedagògic (d'aquí ve la relació amb la saviesa) que contribueix a experimentar noves metodologies d'ensenyament i aprenentatge, a compartir maneres de fer i a aportar avenços per anar més enllà en el programari lliure (i d'aquí, amb l'esperit lluitador).

reportatge

El campus virtual ATENEA, suport i innovació docent

Més de 30.000 persones, entre professorat i estudiantat de la UPC, es van connectar durant el mes de gener de 2009 a ATENEA, l'entorn virtual que complementa el treball que es du a terme dins les aules i els laboratoris de cada assignatura que s'imparteix en els 17 centres docents de la Universitat. Aquest campus proporciona espais participatius (com ara fòrums, xats o wikies), material didàctic d'autoaprenentatge i d'avaluació (lliçons, qüestionaris, lliurament de tasques, tallers o enquestes), i la possibilitat de publicar i arxivar qualsevol document en format digital.

Vídeos per aprendre

Coordinat per l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE), amb el suport tecnològic d'UPCnet, ATENEA té com a un dels seus principals objectius integrar les noves aportacions del professorat i de les persones vinculades a serveis que també hi col·laboren, sigui en el disseny, en la programació de funcionalitats, en la formació o bé en la creació de continguts docents, com ara la Càtedra de Programari Lliure, el Servei de Gestió Acadèmica, el Servei de Biblioteques o el Servei de Comunicació i Promoció. Un exemple és la iniciativa del professor Pep Simó per integrar vídeos docents de baix cost, publicats a YouTube però que es visualitzen a ATENEA, com a nova eina d'aprenentatge, la qual ha estat guardonada amb el 12è Premi a la Qualitat en la Docència Universitària.

Per Isabel Gallego, sotsdirectora de l'ICE: "Les eines i els recursos d'ATENEA aporten fluïdesa i immediatesa a la relació entre el professorat i l'estudiantat, i són imprescindibles en la participació que promou el model d'aprenentatge dels graus i màsters adaptats a l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES)."

El primer campus ATENEA es va crear l'any 2004 per ajudar el professorat en l'ensenyament presencial i estava basat en el programari Lotus Notes. La

potencialitat de recursos i de programació que oferia el programari lliure cap al 2006 va ser decisiva perquè la Universitat es plantejés fer una revisió tecnològica i que apostés per Moodle, una plataforma que avui s'utilitza en 52.000 instal·lacions de més de 200 països per crear cursos i pàgines web adreçades a la formació i l'aprenentatge virtual. Des d'aleshores, ATENEA és, segons la directora de l'ICE Imma Torra, "un pont entre la tasca docent i les prestacions tecnològiques en un doble sentit".

D'una banda, el programari Moodle és un camp de recerca per a investigadors de la UPC, que aporten avenços des de l'enginyeria del programari per millorar funcionalitats del programari lliure, com és el cas de la *wiki* desenvolupada per l'equip de Marc Alier, professor del Departament de Llenguatges i Sistemes Informàtics.

"El campus virtual aporta fluïdesa a la relació entre professorat i estudiantat"

D'altra banda, l'ús del campus virtual és un estímul perquè el professorat desenvolupi nous mètodes i formes de treball cap a la innovació docent, tasca en què rep el suport de l'ICE. Per fer possible aquest pont, s'utilitza un model de gestió innovador que es basa en la tasca de dues xarxes paral·leles: una de gestió formada per personal TIC de cada centre docent (gestors ATENEA) i una altra integrada per professorat de cada centre (dinamitzadors ATENEA), que canalitza les demandes del professorat i planteja noves idees i aplicacions amb futur dins l'educació universitària. Aquestes xarxes també col·laboren amb l'ICE en la formació del professorat, amb qui

comparteixen experiències, amb la qual cosa esdevenen grans detectores de l'expertesa en la utilització pedagògica del campus ATENEA. Per canalitzar aquest saber fer, les inquietuds tecnològiques i els nous estímuls per a l'aprenentatge el professorat disposarà, a partir d'aquest curs, de l'ATENEA Labs, un nou entorn d'experimentació de noves iniciatives pedagògiques.

Més dades sobre ATENEA

Durant el curs 2008-2009, 335 professors i professores es van formar en l'ús del campus ATENEA, el qual va augmentar respecte al curs anterior una mitjana de 22,89% pel que fa a connexions i pàgines sol·licitades.

El mes de gener de 2009 es va registrar el màxim ús d'ATENEA, amb gairebé 22 milions de pàgines web sol·licitades. En un sol dia d'aquest mes s'hi van connectar 14.918 persones.

FOTO La consulta del material formatiu i de les qualificacions i el lliurament dels treballs són els serveis d'ATENEA que més s'usen.

CONTACTES

NOMS Imma Torra / Isabel Gallego
EMAILS directio.ice@upc.edu / isabel@ac.upc.edu
WEBS Plataforma ATENEA: <http://atenea.upc.edu>
 Sobre ATENEA: www.upc.edu/atenea
TELÈFONS 93 401 17 17 / 93 405 40 08